

این خاک که یک قطعه زفر دوس برین بود
اکنون چو دمن نیت هر خار و خس آفراز

این قلعه که سیمرغ در او ییشه نهادی
امروز نگر لانه هر بوم و کس افتاد

ایران که ربودی ذ شهان افسر و دیهم
شهبا ذ شرف بین که شکار مگس افتاد

تنها نه بگفت است ترقی و تعالی
یک نیمه ز کردار بصد گفته بس افتاد
رباعی

آن پوست که گرد کاوهاش برسرنی
بگذشت بسی قرن نه وی ماند و نه کی

سر هنگ فریدور

برابر تحول و انقلابات مشروطیت
در ایران که انقلابات لسانی و قلمی
را نیز درپی داشت شعرایی بجنوب
وجوش افتاده و شروع بسر و دست

ترانه ها و اشعار انقلابی که از
کوچکترین فن شاعری بشمارمی
رود نموده و بواسطه استقبال مردم
عصر از نشر لنوع سخن غفلت ورزیده
ومتشاعرانهم وقت را غنیمت دانسته
از آنها پیروی نموده بنام تجدید و
و آزادیخواهی مضامین بلند شعر
فارسی را کوچک و حقیر جلوه داده

و شعر و شاعری را ملعنه و بازیچه خود قرار دادند و عده‌ای از آنها بشعر و قافیه، بحر، وزن، صنعت تشبیه و نظایر آنها حمله نموده و این فنون را مکرات گفتند و از ابتکار کناره گیری نمودند، شعرائی هم که مایه داشتند این هرج و مرج ادبی را ندیده انگاشته و هیچ دم نزدند و این طریقه تقویت یافته و اینک بواسطه همان سهل، انگاری‌های گویند کان اخیر متاع گرانبهای بالغت و فصاحت فاسد و بازار آن کاسد گردیده و اشعار بی سروته جای ادبیات را گرفته و سنک بجای لعل نشسته است. بنا به عقیده ارباب ادب شاعری علاوه بر طبع روان هستلزم دانستن معانی و بیان، منطق، عروض، نجوم، ریاضی، تاریخ وغیره هم میباشد، شاعر باید یک عالم اجتماعی باشد و در اطراف هر چیزی از فضول اربعه آفاق و انفس در موقع خود گفتگو کند و برای هر طبقه بمقتضای آن سخنی گفته باشد، باید دانست که امتعه بازار شعر، تشبیه و استعاره و تجنبیس، کل و بلبل، می و ملعوق، خط و خال است و علاوه بر اینها گفتار شاعر باید در روح جامعه نفوذ و تأثیرداشته و افکار او باید لا اقل در آن محیطی که میزید مورد پسند باشد.

شعرای باستان میگفته‌اند: که ما باید خود مبتكرا بشیم و ندانسته چیزی نگوییم، روی این عقیده هر کدام از آنها در طریخ‌نویش کمال استادی را بخراج داده‌اند. آن عده‌ای که امروز از شعر بسبیک استایید باستان ادب این سرزمین انتقاد میکنند و یا آن گروهی که با سر و دن لاطائلات هذیان آوری بنام شعر نویا شعر سپید به کاخ ادبیات مابزعم خویش لطمہ وارد میسازند باید بدانتند که اگر آنها به دنیای ماشین علاقمندند و دوست دارند که از هواییما، رادیو، اختراعات دیگر گفتگو شود و یا با آوردن چند جمله نامفهوم و نادرست و سرسام آور میل دارند طبایع بدان دلسته و از قید و بند فنون ادب و ارسته گردند اگر انصاف را از دست ندهندی بینید که همان مادیون و همان مهم مسرایان بی‌یند و بارقلباً مایلند که از زلف یار، روی دلدار، شب عاشق، دوری معشوق سخنها گفته شود اگرچه مکرر باشد ذیراً که مطمئناً اذعان دارند که مزیدن قند مکرر به ازحرمان دلبر است.

روی این نظر بارها دسته‌های مختلفی بعنوان تقریظ و انتقاد از سراینده‌ای که شیفته مکتب مولانا است و با لباس رزم در مصحف بزم میدان داری جانباز است از این بی‌مقدار خواستار معرفی و انتقاد از آنارش می‌شدند هرچند هرا آن‌ماهه نیست از این گوینده و اشعارش رده‌هایی از سره و ناسره انتخاب و بمعرض دوستان بر سانم و اصراری هم ندارم از اینکه بگوییم تمام آنارش یکدست است ولی آنچه را که خودشان پسندیده باشمه‌ای از خصوصیات زندگی او را که از نزدیک بدان وقوف دارم مذکور می‌دارم.

سرهنگ محمد فریور بسال ۱۲۸۸ شمسی در همدان متولد و تحصیلات مقدماتی خود را در ایران پی‌ایان رسانیده و مدتی در مدرسه (فردبینیک) امریکا آموزش امور سپاهیگری پرداخت و در دوران خدمات نظامی بدریافت هفت نشان جنگی توفیق حاصل نمود پدر ایشان شادروان سروان شوید سعیدخان می‌باشد که در چهارم تیر ماه سال ۱۳۰۱ در چنان سید جلال چمنی کشته شد و در طاهر گوراب مدفون گردید و مزارش هم اکنون مورد توجه اهالی آن‌سامان می‌باشد سرهنگ فریور مردی وارسته و پاکدامن و دوست داشتنی است مشارالیه در سال ۱۳۲۰ شمسی که در آباده فارس مأموریت داشت خدمت حضرت ذوالریاستین مونس علیشاه تشریف بقدر حاصل نمود و در سلک پیروان سلسله نعمه‌اللهی در آمد و با وصف آنکه بیش از چند سالی نیست که بشعر و شاعری پرداخته همارستی در این کار بدست آورده و تاکنون در حدود سه هزار بیت از انواع شعر دیوانی پرداخته است که برخی از آنارش در جراید محلی و مجله‌های ادبی ارمنان انتشار یافته است، موئی‌الیه همانطور که بمولوی عشق می‌وزد در شعرهای پیروی از او می‌نماید و از شعرای هم‌عصر با آثار مرحوم وحید و ملک‌الشعراء علاقه‌ای شدید ابراز می‌دارد و درباره شعر نو می‌گویند چون از مطالب آنچیزی در کنیت کمتر وقت خود را مصروف بخواندن آنها مینمایم اینک چند نمونه از بظم او:

قبله دلها

در دل غمذده ما خبری نیست که نیست

ز آنمه شور و شر رها ازی نیست که نیست

اشک هن در دل سنگین تو تأثیر نداشت

چکنم دیده تر را هنری نیست که نیست

ترسم آخر بتوای قبله دلها نرسم

که در این راه مراد اهبری نیست که نیست

از که پرسم خبر از کوی تو ای کعبه عشق

که در این زه از ره گذری نیست که نیست

روزی ای شادی دلها خبر از من گیری

که در این غمکده از من خبری نیست که نیست

بال پرواز در آندم به فریوردادی

که بکنج قفسش بال و پری نیست که نیست

چهره گلنار

باز بیا شاد دل زار کن بهر خدا کم بمن آزار کن

مردم از حسرت دیدار تو رحمتی ای مه بدل زار کن

سیل غم از دیده بدامان گذشت چاره این چشم گهر بار کن

بین شده خاموش شبستان من روشنش از چهره گلنار کن

گیسوی مشکین زد و سو بر فشان خون بدل ناقه تاتار کن

پرده پندار بگیر از دلم فارغم از سبحه و زنار کن

مهر جهان از دل من باز گیر واقعه از جمله اسرار کن

گر که (فریور) شدی از غم پریش رو به سوی حیدر کرار کن